

BBE-001-014407

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

July - 2021

Sanskrit : Paper - ECT - 06

(धर्मशास्त्र – Dharmashastra) (Old Course)

(आपस्तम्बधर्मसूत्र एवं पराशरस्मृति)

Faculty Code : 001

Subject Code : 014407

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 नीचेनाभांथी कोष्ठ पश्च बेनी आवश्यक विवरण सह अनुवाद करो : 14
- 1 Translate any **two** of the following, with necessary note : 14
- (१) वसन्ते ब्राह्मणमुपनयीत ग्रीष्मे राजन्यं शरदि वैश्यं ।
- (२) संवत्सरे संवत्सरे द्वौ द्वौ मासौ समाहित आचार्यकुले वसेद्भूयः श्रुतमिच्छन्
इति श्वेतकेतुः ।
- (३) आर्याः प्रयना वैश्वदेवेऽन्नसंस्कर्तारः स्युः ।
- (४) धर्मेण वेदानामेकैकां शाखामधीत्य श्रोत्रियो भवति ।
- 2 कोष्ठ पश्च बेनी आवश्यक विवरण सह अनुवाद करो : 14
- 2 Translate any **two** with necessary note : 14
- (१) त्यजेद्देशं कृतयुगे, त्रेतायां ग्राममुत्सृजेत् ।
द्वापरे कुलमेकं तु, कर्तारं च कलौ युगे ॥
- (२) स चौरः स च पापिष्ठो ब्रह्मध्नं तं विनिर्दिशेत् ।
राज्ञे दत्त्वा तु षड्भागं देवानां चैकविंशतिम् ॥
- (३) अष्टवर्षा भवेद्दौरी, नववर्षा तु रोहिणी ।
दशवर्षा भवेत्कन्या अत उर्ध्वं रजस्वला ॥
- (४) सङ्ग्रामे प्रहतानां च ये दग्धा वेश्मकेषु च ।
दावाग्नि – ग्रामधातेषु प्रायश्चित्तं न विद्यते ॥

- 3 'धर्म' शब्दको अर्थ आपी, धर्मशास्त्रको रचनाकाण वर्णवो. 14
3 Give the meaning of word 'धर्म' and describe the time of 'धर्मशास्त्र' । 14

अथवा / OR

- 3 प्रभुध धर्मशास्त्रकारो विशेषे सविस्तर नोध लभो. 14
3 Write a detailed note on the प्रमुखधर्मशास्त्रकाराः । 14
4 'आपस्तम्बधर्मसूत्र'भां तप अने स्वाध्यायनुं महत्त्व स्पष्ट करो. 14
4 Clear the importance of 'तपस्वाध्याय' in 'आपस्तम्बधर्मसूत्र' । 14

अथवा / OR

- 4 'पराशरस्मृति'भां निरूपित आचार-व्यवहारकांडनी यर्था करो. 14
4 Discuss the 'आचार-व्यवहारकाण्ड' depicted in पराशरस्मृति । 14
5 कोरि पशु भे उपर टूंकनोध लभो : 14
5 Write a short notes : (any two) 14
(१) आपस्तम्बधर्मसूत्रे वर्णव्यवस्थायाः निरुपणम् ।
(२) आपस्तम्बधर्मसूत्रे गुरु शिष्य सम्बन्धः ।
(३) 'पराशरस्मृति'नो प्राथमिक परिचय
(3) Introductory note on पराशरस्मृति ।
(४) 'पराशरस्मृति' शीर्षकस्य औचित्यम् ।